

Beleidsthema

Opvoeden en opgroeien

De Raad

Doel raadsinformatiebrief

Informeren door college

Betreft Staat van de Rijswijkse Jeugd en Tussenstand
Uitvoeringsprogramma Kostenbeheersing Jeugdhulp
'24-'28 versie 2025

Datum

1. Inleiding

We vinden het belangrijk te weten hoe het onze jeugdigen vergaat in Rijswijk. Hoe gezond zijn ze, fysiek en mentaal? Waar maken we ons zorgen over? Wat gaat er goed? We menen dat deze informatie ons helpt bij het formuleren van het gewenste beleid en bij de juiste ondersteuning vanuit onze eigen organisatie en die van onze partners. Vorig jaar presenteerden we de eerste Staat van de Rijswijkse Jeugd, in de vorm van een factsheet met een aantal indicatoren die een beeld geven over hoe het met de Rijswijkse jeugdigen gaat. Ook verantwoordden we ons toen over de maatregelen die we in 2024 namen om de kosten van jeugdhulp te beheersen.

Deze Raadsinformatiebrief geeft, voor het tweede jaar op rij, enerzijds inzicht in de staat van de Rijswijkse jeugd, zoals beschreven in de bijlagen *Factsheet Staat van de Rijswijkse Jeugd* en *Toelichting op de Factsheet*. Anderzijds wordt ingegaan op de tweede tussenstand van de verantwoording van het *Uitvoeringsprogramma Kostenbeheersing Jeugdhulp '24-'28*, met aandacht voor de ontwikkeling van de kosten van jeugdhulp in algemene zin en de getroffen beheersmaatregelen in de afgelopen periode.

2. Kern informatie

'Factsheet Staat van de Rijswijkse Jeugd' en 'Toelichting op de Factsheet Staat van de Rijswijkse Jeugd'

Onze samenleving is continu in beweging. Daar zitten goede ontwikkelingen bij. Zaken waar we met een positief gevoel naar kunnen kijken en zelfs gebruik van kunnen maken. Helaas zijn er ook minder hoopvolle veranderingen gaande, zowel geopolitiek of dichterbij huis. En die geven veel jeugdigen een minder fijn toekomstbeeld. Het geeft volgens ons wel aan, hoe belangrijk het is om te blijven volgen hoe het met onze jeugd gaat. Op diverse aspecten: zowel mentaal als fysiek, als over hun directe omgeving. In de bijgaande *Factsheet Staat van de Rijswijkse Jeugd* geven we voor de tweede keer een inkijk in het 'wel en wee' van de Rijswijkse jeugdige. We volgen hierbij dezelfde opzet en toelichting als bij de eerste factsheet in 2025. Dat borgt de vergelijkbaarheid en geeft ons de gelegenheid onze jeugd te kunnen blijven volgen. Niet alle cijfers konden we actualiseren. Bij de data die wel over 2025 bekend is, zien we enkele wel waarneembare verschuivingen ten opzichte van 2024:

- We constateren dat bij een groei van het totaal aantal jeugdigen in Rijswijk van 200 in 1 jaar tijd, waar we slechts een stijging van 1 jeugdige zien die jeugdhulp krijgt (1691 in 2025 t.o.v. 1690 in 2024);
- Het aantal gevallen van kindermishandeling is gedaald naar 642 in 2025, komend van 740 in 2023;
- Het percentage 'huishoudens met schulden of problematische schulden' daalde in 2025 naar 10,91% (was in 2024: 11,19%);
- Het aantal 'maatregelen jeugdbescherming' daalde van 2024 naar 2025 van 95 naar 90 (beide in het eerste halfjaar);
- Het aantal 'politieregistraties overlast jeugd' ging helaas van 2024 naar 2025 met maar liefst 21,9% omhoog (van 44,9 naar 57,7 meldingen per 10.000 inwoners).

Na enkele algemene gegevens over de aantallen inwoners en jeugdigen, presenteren we enkele indicatoren die een beeld geven van de gezinsomstandigheden waarin geleefd wordt. We weten dat het nogal bepalend kan zijn voor hun toekomst of kinderen opgroeien in armoede. Waarbij éénuoudergezinnen een grotere kans hebben om in armoede te vervallen. De SES-scores (sociaaleconomische status) en schulden, zeggen beide iets over de welvaart in een wijk en stad. We presenteren deze informatie in de factsheet per wijk.

Vervolgens kijken we naar de mentale en fysieke gezondheid(sbeleving) van jeugdigen. Hoe ervaren zij psychische klachten en/of stress? Iedereen weet dat een 'gezonde geest huist in een gezond lichaam'. Daarom presenteren we ook cijfers over het percentage jeugdigen dat sport en hoeveel dagen per ze week meer dan 1 uur per dag bewegen.

Naast het gezin, is ook het onderwijs een belangrijke factor in het opgroeien naar verantwoordelijke en zelfstandige volwassenen. Het verlaten van het onderwijs zonder startkwalificatie (kort geformuleerd: zonder HAVO of MBO-2 diploma) en verzuim zeggen iets over de toekomstkansen van onze jeugd.

Vanzelfsprekend willen we dat onze kinderen in veiligheid kunnen opgroeien. Daarbij kijken we enerzijds naar het gedrag van de jeugdigen zelf: naar politieregistraties van overlast door jeugd en naar het aantal jongeren dat een maatregel krijgt opgelegd van jeugdreclassering. Anderzijds kijken we ook naar de omgeving van de jeugdigen, door het aantal meldingen kindermishandeling weer te geven en naar het aantal malen dat een rechter een jeugdbeschermingsmaatregel oplegt ter bescherming van een kind.

Tot slot van de factsheet presenteren we cijfers over het aantal jeugdigen dat enige vorm van jeugdhulp ontvangt, zowel voor de hele gemeente Rijswijk als per wijk. Dat doen we omdat er onder meer een verband ligt tussen de inzet van jeugdhulp en 'bestaanszekerheid', daarom presenteren we hier data over 'schulden of problematische schulden' per wijk. Vorig jaar gaven we de sociaal-economische status van een wijk, maar die gegevens zijn helaas niet geactualiseerd. Een nadere duiding hiervan is opgenomen in de *Toelichting op de Factsheet*.

De ontwikkeling van het gebruik van jeugdhulp is direct van invloed op de kosten van jeugdhulp. Daarmee vormt dit onderdeel ook de inhoudelijke verbinding met de beheersing van de kosten van jeugdhulp.

Kosten Jeugdhulp in 2025

We zagen de kosten van jeugdhulp de afgelopen jaren oplopen. Hieronder geven we eerst weer hoe de verhouding is tussen de begroting en de realisatie van jeugdhulp, voor het totale budget. Daarna volgen de twee redenen voor de kostenstijging in 2025: maatwerk en volume- en prijsstijgingen. Wat we met het Uitvoeringsprogramma hebben weten te bereiken laten we daarna zien.

Begroting versus Realisatie

Ook over 2025 zien we dat we meer uitgeven aan jeugdhulp dan we begroot hadden, namelijk € 700.000,-- . Dit tekort wordt met name veroorzaakt door € 217.000,-- aan maatwerkcontracten en aan € 416.000,-- vanwege stijging in de declaraties van zorgaanbieders.

Maatwerkcontracten

Maatwerkcontracten worden ingezet wanneer het reguliere gecontracteerde aanbod onvoldoende mogelijkheden biedt voor de noodzakelijke ondersteuning. Daar zitten maatwerkcontracten bij die op verzoek van de Gecertificeerde instellingen (GI's, zoals Jeugdbescherming) worden ingezet. In de tweede helft van 2025 hebben wij maatwerk ingezet voor cliënten met complexe problematiek, waarbij het reguliere gecontracteerde aanbod niet volstond, voor het inzetten van acute zorg, voor het inzetten van niet gecontracteerde zorg en bij heel specifieke complexe zorg zoals hoog specialistische GGZ en specialistische 24-uurszorg. Van de 12 maatwerkcontracten over 2025, zijn er 8 ingezet op verzoek van de Gecertificeerde Instellingen (zelfstandig verwijzers in de jeugdhulp, zonder tussenkomst van de gemeente), waaronder drie grote maatwerkcontracten van €178.000,-- €177.000,-- en €192.000,-- . Hier heeft Rijswijk geen invloed op. In het laatste kwartaal 2025 zijn de declaraties meer gestegen, namelijk met €416.129,--.

Kostenstijging in de zorg

De gemiddelde kosten zijn in Q4 2025 gestegen met €138.710,-- per maand. Dit komt vooral door een stijging in jeugdhulp met verblijf (€242.796,--) en jeugdhulp veelvoorkomend (€145.518,--). De stijging wordt veroorzaakt door toename van het volume van zorg (meer uren, of zwaardere en complexere zorg). Daarnaast wordt de zorg steeds duurder.

- De stijging van kosten heeft een structurele doorwerking. Van welke omvang deze doorwerking is, maken we concreet in de 1e halfjaarrapportage. In de budgetten 2026 en verder is de taakstelling voor de hervormingsagenda al verwerkt.
- We hebben te maken met indexatie, wat maakt dat de kosten stijgen. Vanwege contractuele afspraken, zullen de tarieven Jeugdhulp in 2026 stijgen met 5,13%. Het Sociaal Domein is bij het opstellen van de begroting hier echter voor gecompenseerd met een verhoging van de budgetten van 2,6%. In de prognose wordt gerekend met actuele tarieven. Wat dit concreet betekent voor de kosten zal ook concreet gemaakt worden in de 1e halfjaarrapportage.
- Om meer grip te krijgen en beter/eerder te kunnen sturen op de financiën monitoren we maandelijks via een verdiepende rapportage.

Hoewel een belangrijk deel van de factoren die bijdragen aan de stijgende kosten van jeugdhulp buiten de gemeentelijke invloedssfeer ligt, blijven wij inzetten op maatregelen die binnen onze verantwoordelijkheid vallen om de kosten beheersbaar te houden. Hieronder en in de bijlage *Tussenstand Verantwoording Uitvoeringsprogramma Kostenbeheersing Jeugdhulp* gaan we daar nader op in.

Uitvoeringsprogramma Kostenbeheersing Jeugdhulp

In de eerste Tussenstand Uitvoeringsprogramma Kostenbeheersing Jeugdhulp '24-'28 die wij in mei 2025 aan uw raad presenteerden, lieten we zien hoeveel meer jeugdigen gebruik maken van jeugdhulp. In 2015 zat 1 op de 10 jeugdigen in jeugdhulp, inmiddels is dat aantal landelijk gestegen naar 1 op de 7. We zijn daarom ook medio 2024 gestart met een uitvoeringsprogramma om te proberen de kosten van jeugdhulp in Rijswijk de komende jaren te kunnen beheersen. We hebben onszelf daarvoor een taakstelling opgelegd van € 1.2 mio in 2024 en 2025 en € 2.5 mio in 2026 en 2027. In het halve jaar van het programma realiseerden we ook bijna 50% van de taakstelling van €1.2 mio. Een hoopvolle start die voldoende aanleiding gaf positief naar 2025 te kunnen kijken. We zijn stevig voortgegaan met de continuering en aanscherping van de genomen maatregelen. Het is belangrijk ons in dit stadium te realiseren dat maatregelen 'langere adem' vragen om effect te sorteren. Ook startten we enkele nieuwe maatregelen. Daarover verderop in deze raadsinformatiebrief meer. En ook in de bijlage.

Die taakstellingen zijn in lijn met wat het Rijk aan verlaging van de Rijksbijdrage uit het Gemeentefonds aan Rijswijk zou doorvoeren. Inmiddels is het rapport 'Groeipijn' van de Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd (Commissie van Ark) uitgekomen, waarin zij aangeeft dat de maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd nog niet voldoende zijn uitgewerkt en geïmplementeerd. Daardoor kunnen de beoogde landelijke besparingen nog niet gehaald worden. Inmiddels zijn ook wij via de mei-, september- en decembercirculaires geïnformeerd over aanvullend budget, zie hiervoor de bijlage.

Deze aanvullende bedragen laten onverlet dat we ons blijven inspannen om het aantal jeugdigen in jeugdhulp terug te brengen naar het niveau van 2015 (1 op 10) en de gemiddelde kosten van € 10.500,-- naar € 9.500,--.

In 2025 hebben we ons vooral gericht op het continueren en aanscherpen van de al genomen maatregelen, geconcentreerd in de werkwijzen en aanpak van het Jeugdteam. Daar ligt volgens ons de sleutel, daar is onze invloed het grootst. Dankzij een aantal maatregelen die we deels in 2024 al hebben ingezet en deels in 2025, wisten we het aantal jeugdigen in jeugdhulp goed beheersbaar te houden: 1691 ten opzichte van 1690 in 2024. Omdat het totaal aantal jeugdigen in Rijswijk groeide met 200, had het aantal jeugdigen in jeugdhulp ook kunnen toenemen, met 28 jeugdigen. Dat is het goede nieuws. De kosten van jeugdhulp stegen weer verder, waardoor niet alleen de totale jeugdzorgkosten toenamen, maar ook de kosten per jeugdige. Van € 11.188,-- in 2024 naar € 12.567,-- in 2025. Eerder in deze notitie gaven we de verklaringen daarvoor.

3. Gevolgen en/of vervolgtraject

We zetten onze inspanningen om de kosten van jeugdhulp te blijven beheersen onverminderd voort. We blijven inzetten op preventie en vroegsignalering, de vorming van Steunpunt Rijswijk en de ontwikkeling naar een Stevig Lokaal Team helpen daar zeker bij. Tegelijkertijd hebben we de

(wettelijke en morele) verantwoordelijkheid om ouders en jeugdigen bij te staan bij het opvoeden en opgroeien. Dat volgen we via de Staat van de Rijswijkse Jeugd. Het is een delicate balans tussen het beheersen van de kosten en het welbevinden van onze jeugd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

P.M. Schuit

H. Sahin

Bijlage(n):

- Factsheet Staat van de Rijswijkse Jeugd 2025 – Corsanr. 26.114116
- Toelichting op Factsheet Staat van de Rijswijkse Jeugd – Corsanr. mf00038287
- Tussenstand Uitvoeringsprogramma Kostenbeheersing Jeugdhulp '24-'28 – Corsanr. mf00038286